

lingüístiques, a causa del decandiment de la cultura popular. Així, ens trobem amb mots que designaven, per exemple, peces de vestir o jocs infantils que han desaparegut com a conseqüència de l'impuls industrial i tecnològic, però que es mantenen intactes a la memòria d'alguns. Vegem-ne alguns exemples que, en altres ocasions, comentaré de manera més àmplia:

JOCS: els patacons (joc popularíssim que consistia a fer girar cartrons o cartes doblengades a base de donar cops de puny al seu voltant), les bitlles (darrerament recuperades pels mateixos que hi havien jugat de joves), la baldufa (cada cop menys coneguda)...

ROBA: les avarques (una mena de sandàlies que, per als més joves, resulten completament desconegudes), les espartenyes d'espart, les anaues (variant, segurament castellanitzada, d'enagos)...

CASA: la comuna (on hom feia les paus amb la natura), la botera (per tal que el gat pogués entrar i sortir, i que encara conserven algunes portes del poble), els llums de carburo (de quan no hi havia electricitat)...

FAMÍLIA: la pubilla (que designava la filla gran de casa), l'hereu (fill gran) i els cabalers (els qui no són hereus)...

D'altra banda, els més grans són també els principals dipositaris de gran part de paraules relacionades amb el món rural que aquesta gent, que han viscut tota la vida al camp, exercint la pagesia des de l'època en què la mecanització (si és que existia) era gairebé un privilegi, domina de manera sorprenent. Aquí trobarem, per exemple, el lèxic relacionat amb la meteorologia o amb les eines del camp. Repassem-ne alguna mostra (que ara ja no sempre són arcaïsmes i, per tant, hi ha mots que poden mantenir una vigència absoluta, però que

caracteritzen el nostre dialecte):

CLIMA: la garbinada (aquell vent tan útil quan s'havia de batre), les bromes (que tapen el cel quan està núvol), la broma (per referir-se a la boira)...

OCELLS: el xut (que en altres contrades anomenen mussol), el muricec, la carderola, el cobatxet...

VEGETALS: l'hedra (heura), el junc (jonc), el timó (farigola), el romer (romani)...

EINES DEL CAMP: la fanga, el xapo, l'aixada, el falçó...

A més a més, qui no s'ha fixat mai en la capacitat dels nostres padrins i padrines per recordar, i utilitzar en el moment més adequat, tot un extens enfilall de locucions, frases fetes i refranys d'una gran expressivitat? I és que, com diu Pep Coll referint-se al Pallars (però perfectament aplicable al nostre cas), a casa nostra "conviuen tres generacions clarament diferenciades segons la capacitat lingüística de cadascuna: la generació del banc del foc, la generació de la ràdio i la generació de la televisió. Entre la manera de parlar de la primera i la de l'última hi ha un empobriement tan notable que sembla estrany que, al cap i a la fi, es tracti només de padrins i de néts". Entre la fraseologia encara viva que podem sentir a Alpicat, i que l'escola es podria encarregar de donar conèixer i difondre entre els més petits, hi ha joies impagables que ens remeten a una altra forma de viure (Ventar amb la força pallerà. Qui té mossos i no els veu, se fa pobre i no se ho creu. Per santa Magdalena, la nou i l'ametlla plena...), ens presenten una manera de concebre la família que ha canviat sensiblement (Lo casar no fóra res si al cap de l'any no fossen tres...), ens mostren un sentit de l'humor que de vegades podia ser corrosiu (Vés-te'n, vés-te'n, Pere Anton, que el qui es quede ja es compon. No fer-se mai un pet pudent...), o bé senzilla-

ment ens mostren un alt grau d'expressivitat (Lo que pague i mint, la butxaca ho sint. Del refredat de nas no en faigos cas...).

Ha estat només una breu mostra del que dona de si un estudi lèxic sobre el parlar d'Alpicat. A part, encara hi hauria

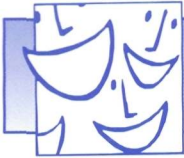

altres aspectes lingüístics (de vocabulari, però també fonètics, morfològics i sintàctics) que es podrien comentar. Hi haurà temps per a tot. Com diu aquell: Un bon dinar fa d'un bon esperar. Fins aviat!

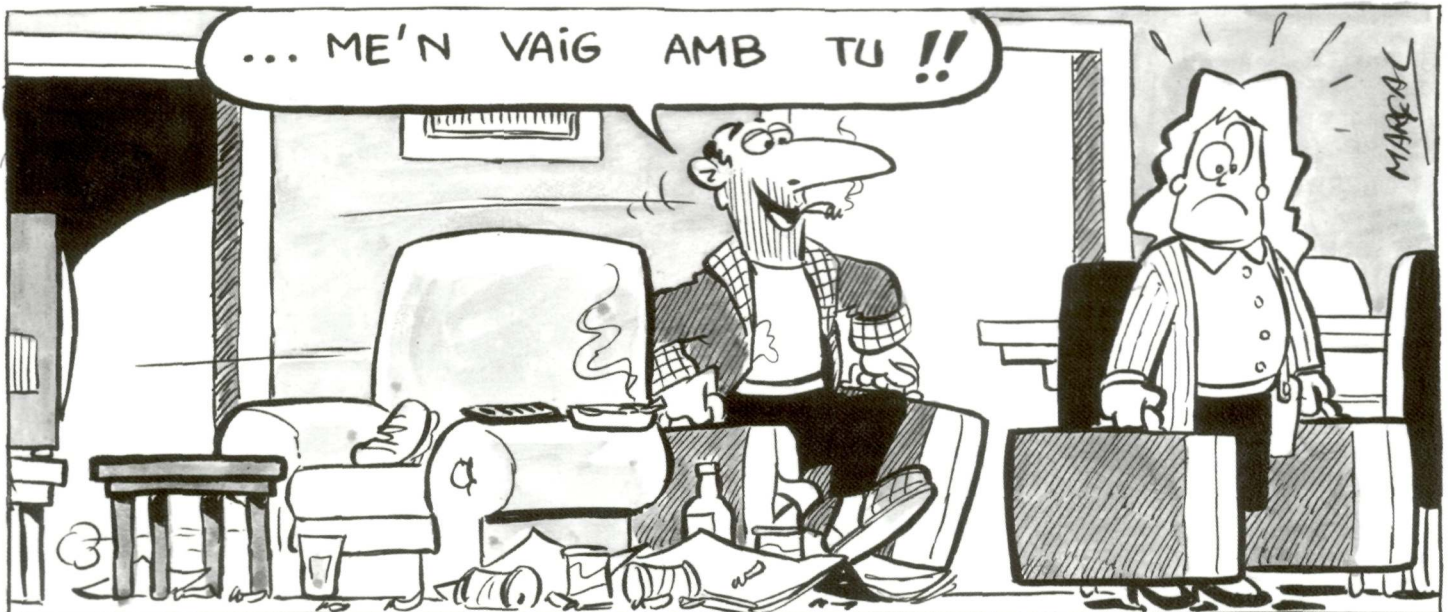
Llorenç Capdevila i Roure

1. VENY, Joan. *Mots d'ahir i mots d'avui*. Empúries, Barcelona, 1991, p.19.

2. COLL, Pep. *El parlar del Pallars*. Empúries, Barcelona, 1991, p.75.

AIXÍ ÉS LA VIDA... O NO...

La Fruita

Del comitè de la fruita a Catalunya Qualitat

Ja deia el poeta, que les coses d'aquesta vida són sempre un etern recomençar. I en aquest sentit literal del terme, el Comitè Econòmic de Productors de Fruita Dolça de Catalunya és un

dels instruments angulars del món de la fructicultura, com no podia ser d'una altra manera. La tasca quotidiana, des de les coses més petites fins a les decisions més trascendents, ens les imaginem com un punt de partida i, malgrat les fites que es van aconseguint, aquestes no

deixen de ser metes volants cap a un destí i un objectiu envoltat, en tot moment, d'una voluntat ferma de servei i d'utilitat a la nostra terra i a la nostra gent.

Aquesta idea conductora de l'evolució constant, és un dels elements més característics de la nostra organització. Una organització de caire econòmic i professional, que té el deure de canalitzar el sentiment sectorial cap a les estructures de poder que incideixen directament en el seu desenvolupament, alhora que ha d'actuar com un mirall de cara al propi sector fructícola, per reflectir-hi l'opinió de la resta del món.

Aquest any que ja esgotem ha estat un període de reflexió interna del Comitè. I la reflexió interna, com és ben sabut, sempre és fruit d'un autèntic procés de maduresa que, en aquest cas, i en tractar-se d'una entitat associativa, és signe de maduresa col·lectiva. Així, com a

resultat d'aquest procés i gràcies a la bona voluntat d'un grapat llarg de persones, ha estat possible la creació de l'Associació Catalana d'Organitzacions de Productors de Fruita CATALONIA QUALITAT.

L'Associació és hereva, per excel·lència, de tot el patrimoni, humà i de serveis, del propi Comitè i cal sumar-hi, a més, el bon saber de la branca de la fruita de la Federació de Cooperatives Agràries de Catalunya, a través d'un acord d'acció única en mans de la nova CATALONIA QUALITAT.

Sumar, servir i actuar, vet aquí la nostra voluntat.

Josep Presseguer i Gené
Director-gerent
CATALONIA QUALITAT

Receptes

Pomes farcides de carn

Ingredients (per a 6 persones):

6 pomes Golden grans, 200 g de carn picada de porc, 50 g de pernil salat, una taceta de llet, una culleradeta petita de farina, 50 g de mantega, pebre.

Traieu el cor a les pomes. Dissoleu la farina dins la llet i afegiu-hi la carn picada amb el pernil, barrejant-ho tot i salpebrant-ho. Amb aquesta pasta haureu de farcir les pomes, posant a sobre de cadascuna una mica de mantega. Fiquen-les al forn, a foc mig, fins que la pell sigui daurada i tova. Serviu-les calentes.

Pollastre amb pomes

Ingredients:

¼ de pollastre per persona, 1 poma per cada quart de pollastre, rodanxes de taronja tallades fines (suficients per cobrir tota la safata que feu servir).

Trieu pollastres grans i greixosos tallats a octaus. Saleu-los i poseu-los en una safata al forn amb la pell que toqui la safata (és important). Enmig dels trossos hi poseu les pomes senceres, sense cor ni pinyols (una per persona). Ho fiquen al forn una mica fort durant ½ hora. Quant ho tragueu, recobriu tots els trossos amb rodanxes de taronja amb pela i tot.

Ho torneu a ficar al forn ½ hora més. Un cop finalitzada la cocció traieu les pomes i les feu puré pelant-les abans. Poseu el pollastre en una safata de servir i l'adorneu amb les rodanxes de taronja i el puré de poma.

